48 HORES OPEN PUIG I CADAFALCH

1A EDICIÓ

DESCOBREIX L'ARQUITECTURA AMAGADA DE MATARÓ

Ajuntament de Mataró

DE QUÈ ES TRACTA

Cap de setmana de portes obertes, visites guiades, conferències i actes complementaris per tal de conèixer i experimentar en pròpia persona i de forma completament de franc, el patrimoni arquitectònic de la ciutat.
Es convida a tothom a explorar i entendre el valor dels espais ben projectats i construïts, a prendre consciència de com aquest patrimoni ha contribuït al llarg del temps a millorar la qualitat de vida dels ciutadans.
Les 48 HORES OPEN Puig i Cadafalch estan inspirades en el moviment Open House que va començar a Londres l'any 1992 i des de llavors s'està introduint arreu del món. Es va instaurar a Barcelona l'any 2010.

OBJECTIUS

Valorar el patrimoni arquitectònic
L'arquitectura en el seu sentit més ampli com un element essencial de la cultura, la història i la vida de cada mataroní.

La identitat
Reivindicar la memòria de personatges il.lustres vinculats a la ciutat de Mataró, encapçalats per la figura del mataroní Josep Puig i Cadafalch.
Reforçar la identitat col•lectiva: obtenir confiança en nosaltres i en la ciutat.

El civisme
El coneixement com a via per valorar i respectar allò que configura el nostre patrimoni: fer emergir la consciència cívica i cultural de cadascú.

La participació
Buscar la complicitat del ciutadà, promoure la col•laboració voluntària d'especialistes, empreses i institucions.

L'experiència personal
Passar de ser simples espectadors a intèrprets.

El vincle socioterritorial
Fomentar recorreguts urbans des de la proximitat i des de diferents punts de vista, basats en el reconeixement dels usuaris reals dels espais arquitectònics.

La festa ciutadana
Construir un esdeveniment en què el ciutadà de forma interactiva pugui experimentar socialment el patrimoni arquitectònic de Mataró.

11

ITINERARI

01/CLAUSTRE CONVENT DE LES CAPUTXINES 06

02/COL.LEGI VALLDEMIA 07

03/CASA COLL I REGÀS 08

04/CLAUSTRE CONVENT DE SANT JOSEP 09

05/CLAUSTRE DE L'ANTIC HOSPITAL 10

CLAUSTRE CONVENT DE LES CAPUTXINES

C. DE L'ESPLANADA, 59

Es tracta d'una de les construccions barroques més rellevants de la ciutat. Conegut també com a monestir de l'Assumpció de Mataró, es conserva pràcticament en el seu estat original. Construït a partir del 1741 per una donació de Pau Martí, i restaurat per Puig i Cadafalch l'any 1939. El conjunt arquitectònic el formen el pati d'accés, l'església, les dependències conventuals i el claustre. L'església és d'una sola nau coberta amb volta, i el claustre, de planta quadrada, ocupa la planta baixa amb columnes i arcs de mig punt. Un gran mirador culmina el conjunt monàstic.

Estil barroc

Època segle XVIII-S. XX

Autor desconegut. Restauració de Josep Puig i Cadafalch, arq.

Visita guiada 08-10-11, 10 h

Guia expert Xavier Alarcón i Campdepadrós

VG|02
visita guiada

COL.LEGI VALLDEMIA

LA RIERA, 160

Fundat l'any 1855 per Ermengol Coll de Valldemia amb el nom de Col.legi de Catalunya, l'edifici original de planta baixa i un pis va ser construït pel mestre d'obres Jeroni Boada. L'any 1912 va ser ampliat per l'arquitecte mataroní Josep Goday i Casals amb l'addició d'una segona planta. A la banda del carrer de Mossèn Ramon Fornells es pot veure una antiga masia reformada seguint l'estil neoclàssic.

Estil noucentisme

Època 1855

Autors Jeroni Boada, mestre d'obres, i Josep Goday i Casals, arquitecte

Visita guiada 08-10-11, 12.30 h

Guia expert Ramon Reixach

CASA COLL I REGÀS

C. D'ARGENTONA, *55*

Construïda l'any 1898 a interès de l'industrial Josep Coll i Regàs, comprèn soterrani, planta baixa, dues plantes pis i golfa. La façana combina perfectament l'obra escultòrica d'Eusebi Arnau, realitzada amb pedra de Montjuïc; cal destacar sobretot la Filosa, emblemàtica, situada sobre el portal d'entrada, els estucats i esgrafiats, els recobriments de ceràmica del frontó i els ferros forjats de reixes i baranes que inclouen símbols de la indústria tèxtil. A l'interior, interessants estucats amb esgrafiats de colors decoren les plantes nobles i l'escala principal. La casa Coll i Regàs és representativa de l'obra modernista de Puig i Cadafalch.

Estil modernista

Època 1898

Autor Josep Puig i Cadafalch, arquitecte

VG|04
visita guiada

CLAUSTRE CONVENT DE SANT JOSEP

C. DE ST. JOSEP, 7

Antic convent carmelità d'estil barroc del qual destaquen la façana, l'església i el claustre. La façana seguia les mateixes traces de la del convent dels Carmelites de Barcelona. La planta de l'església és de creu llatina amb tres naus cobertes amb volta i cúpula central al creuer. El claustre és de planta quadrada edificat en planta baixa i planta pis. Les obres s'iniciaren a partir del 1588 i fou edificat els segles XVI i XVII. Abandonat pels frares el 1853, l'any 1842 fou cedit a la ciutat, excepte l'església, que obrí al culte l'any 1843 i passà a ser propietat del bisbat per convertir-se en parròquia l'any 1868. L'any 1846 s'hi inaugurà l'escola.

Estil barroc

Època 1588 i posteriors

Autor

Visita guiada 08-10-11 / 11.30 h

Guia expert Joan Comellas

VG|05
visita guiada

CLAUSTRE DE L'ANTIC HOSPITAL

C. DE L'HOSPITAL, 31

L'hospital es construí a partir del 1747 per una deixa testamentària del mataroní mossèn Jaume Sala. L'església és d'una sola nau coberta amb volta amb una façana de remat ondulant amb esgrafiats. Conserva la imatge de Sant Jaume, obra de l'escultor mataroní Damià Campeny. La resta de l'edifici s'ha anat modificant al llarg dels anys. Cal remarcar el portal d'accés d'estil neoclàssic i el claustre, que es conserva en el seu estat original a la planta baixa, mentre que a la planta pis es troba bastant modificat per la incorporació de vidrieres de tancament.

Estil barroc

Època Ssegle XVIII

Autor

Visita guiada 08-10-11 / 13 h

Guia expert Alexis Serrano

I2

ITINERARI
CEMENTIRI DELS CAPUTXINS

01/CEMENTIRI DELS CAPUTXINS 12

02/ZONA PANTEONS 13

03/PRIMERA AMPLIACIÓ DE LLEVANT 14

04/ZONA ESCALINATA 15

05/ZONA 2ª AMPLIACIÓ DE LLEVANT 16

06/ZONA DEL CEMENTIRI VELL 17

07/ZONA AMPLIACIÓ NORD 18

VG|01
visita guiada

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS

PASSEIG DELS MOLINS, 69

És el conjunt neoclàssic més important de la ciutat.Constituït per diferents peces disposades al voltant d'un eix central on hi ha l'escalinata, el Cementiri Vell, les fileres de nínxols perpendiculars a l'eix central, l'esplanada amb diversos panteons i l'ampliació de llevant de finals dels anys vint. Edificat a l'espai que havia ocupat l'antic convent dels Caputxins i que va adquirir la Junta d'Obra de Santa Maria l'any 1844. Conté obra de tres rellevants arquitectes, Miquel Garriga i Roca, autor del planejament general, Martí Sureda, que projectà la capella l'any 1851, i Antoni Rovira i Trias, autor de la gran porxada. El pòrtic d'entrada és posterior, probablement del mestre d'obres mataroní Ignasi Caballol.

Estil: neoclàssic

Època: any 1817 i posteriors

Autors: Miquel Garriga i Roca arq.Antoni Rovira i Trias, arq.Martí Sureda i Deulovol, arq.Ignasi Caballol, mestre d'obres, Lluís Gallifa i Grenzner, arq.

Visita guiada

Guia expert: Agàpit Borràs i Plana

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS

ZONA PANTEONS

PASSEIG DELS MOLINS, 69

Aquesta zona és de planta rectangular i ve definida pel mur de tancament exterior del Cementiri i la portalada d'accés i, al fons, pel porxo neoclàssic centrat per la capella de planta circular i els dos trams d'escala que segueixen la mateixa corba.

Als dos laterals trobem l'església (Parròquia de la Mare de Déu de l'Esperança) i una primera ampliació feta a principis de segle XX. La doble línia de xiprers i el porxo del fons assenyalen els dos eixos longitudinals principals del recinte.

Un tercer eix transversal fa de vincle entre la portalada principal i la capella circular i queda definit per una doble filera de tres pebrers bords separats entre ells per uns bancs. Al bell mig se situen panteons majoritàriament de composició eclèctica de finals del segle XIX i principis del segle XX

VG|03
visita guiada

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS
PRIMERA AMPLIACIÓ DE LLEVANT

PASSEIG DELS MOLINS, 69

Aquesta primera ampliació del Cementiri s'inicià probablement a finals de la dècada de 1920. És un bell espai de 36x18 m2 al qual s'accedeix des de la zona dels panteons a través d'una portalada clàssica on els nínxols estan situats perimetralment en quatre fileres. Una doble fila de sis acàcies comunes, de flors blanques, ajuden a conformar l'espai. Al costat d'aquestes, a terra, hi ha dues fileres de tombes. Al fons s'hi veu un panteó amb un àngel blanc centrat amb la portalada d'entrada.

VG|04
visita guiada

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS ZONA ESCALINATA

PASSEIG DELS MOLINS, 69

L'escalinata és l'eix principal d'ordenació de tot el recinte. Comunica el desnivell existent entre el recinte quadrat del Cementiri Vell i l'esplanada dels panteons, situada al costat de l'entrada. L'escala resòl hàbilment la connexió entre els 10 terraplens on hi ha les illes de nínxols. A vegades la connexió és amb un simple replà i a vegades és mitjançant el gir dels totxos de l'escala, construint uns graons corbats que conformen la imatge de la mateixa escalinata.
El tram més alt es comunica amb el Cementiri Vell a través d'un portal neoclàssic. Per la part inferior és mitjançant els dos trams corbats que l'escala comunica amb l'esplanada dels Panteons.
Dins les illes, els xiprers són elements que omplen l'espai, ja sigui per la seva alçada, ja sigui pel seu volum entre les façanes dels nínxols.

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS
ZONA 2ª AMPLIACIÓ DE LLEVANT

PASSEIG DELS MOLINS, 69

El Cementiri, cap a l'any 1945, entra en una fase de constant creixement i ampliacions. Després de la primera ampliació de llevant, es produeix aquesta segona. Ja no se situa a la plana com a continuació de la zona dels panteons, sinó que s'enfila per la muntanya seguint el desnivell del Cementiri dels Caputxins.

Aquesta vegada no se segueix un criteri que ordeni els successius creixements, sinó que els volums se superposen i la planta, en alguns moments, arriba a ser un veritable jeroglífic; aquest és el tret més característic d'aquest recinte.

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS
ZONA DEL CEMENTIRI VELL

PASSEIG DELS MOLINS, 69

És un recinte gairebé quadrat de 48x54 metres. Lleugerament trapezoidal, les illes de nínxols no són gaire altes i es componen de quatre fileres. Als dos vèrtexs de la part nord del quadrat s'ubiquen dos panteons coberts amb cúpula. Al centre del recinte hi ha quatre espais quadrats i enjardinats amb plantacions de boixos i amb dos xiprers a cada banda. Al mig s'hi dreça un petit monòlit.

CEMENTIRI DELS CAPUTXINS ZONA AMPLIACIÓ NORD

PASSEIG DELS MOLINS, 69

L'ampliació nord del Cementiri comprèn l'ordenació de l'antic Cementiri Civil per tal de resoldre la demanda generada per la manca de nínxols, saturades ja les ampliacions fetes fins aleshores. Es va acabar l'any 1986.

Dos elements importants del recinte són l'entrada des del carrer i la porta de pas a la resta del Cementiri. La coberta de l'entrada del Camí dels Caputxins és de coure i planxa de ferro pintada. Dues fulles pivotants formen, tancades, un diedre obert a l'exterior, expressant la idea de rebuda.

La porta de pas a la resta del Cementiri se situa al seu eix. En dissenyar-la es va tenir en compte el conjunt de portes neoclàssiques del cementiri actual.

DESCOBREIX L'ARQUITECTURA AMAGADA DE MATARÓ

1A EDICIÓ

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

COL·LABOREN

CONSORCI SANITARI DEL MARESME

CEV Centre d'Estudis Vilassarencs

FAVM Federació d'Associacions Veïnals de Mataró

FUNDACIÓ HOSPITAL Sant Jaume i Santa Magdalena

ATAMO

MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA Centre d'Estudis Locals de Mataró

Parròquia de Sant Josep

MISSIONERES IMMACULADA CONCEPCIÓ

Convent de les Caputxines. Nostra Senyora de l'Assumpció

Col·legi Maristes Valldemia

ANTICS ALUMNES MARISTES MATARÓ

CEMENTIRIS METROPOLITANS CGC

FUNDACIÓ CAIXA LAIETANA

FOTOGRAFIES: AJUNTAMENT DE MATARÓ / ROMUALD GALLOFRÉ